

Stanowisko
Zrzeszenia Prezydentów, Burmistrzów i Wójtów Województwa
Lubuskiego

z dnia 05.06.2013 r.

w sprawie: **projektu z dnia 22 stycznia 2013 r. o zmianie ustawy
o dochodach jednostek samorządu terytorialnego**

Na podstawie § 19 ust. 1 lit. n Statutu Zrzeszenia Prezydentów, Burmistrzów i Wójtów Województwa Lubuskiego, zajmując stanowisko we wspólnych sprawach samorządu regionu lubuskiego Zrzeszenie Prezydentów, Burmistrzów i Wójtów Województwa Lubuskiego oświadcza, co następuje:

Lesistość w Polsce jest zbliżona do średniej europejskiej (Polska-28,9%, Europa-33,7%), natomiast województwo lubuskie posiada lesistość 48,9% i jest niekwestionowanym liderem lesistości (drugie miejsce zajmuje województwo podkarpackie z lesistością 36,8%). Mając na względzie Narodowy Program Zwiększania Lesistości, obszary leśne mają stanowić: do 2020 r. 30% powierzchni kraju; do 2050 r. 33% powierzchni kraju. Obecnie, na skutek prowadzenia intensywnej gospodarki leśnej, lesistość wynosi ok. 29,2% powierzchni kraju (9121,3 tys. ha lasów). Większość lasów stanowią lasy państwowe, ponadto tereny prawnie chronione – parki narodowe, rezerваты przyrody, obszary objęte programem Natura 2000, parki krajobrazowe, otuliny, oraz obszary chronionego krajobrazu są przede wszystkim terenami leśnymi.

Ze względu na charakter prowadzonej na terenie wskazanych obszarów gospodarki (co do zasady leśnej, ale w przypadku obszarów chronionych specyfika jest dalej posunięta), oraz niejednokrotnie rozległości obszarów leśnych, wiele z polskich gmin ma istotny problem w zarządzaniu swoim terytorium. Utrudnienia planistyczne i organizacyjne wprowadzają dodatkowe koszty związane z szeroko rozumianą logistyką (np. transport ludności, drogi itd.), spowodowane niespójnym i nieregularnym ukształtowaniem zalesionych terenów. Nakładają się na to ograniczenia natury inwestycyjnej, bariery gospodarcze dla ludności lokalnej. Jeśli do tego obrazu dodamy zmniejszony potencjał dochodowy (np. ze względu na odmienne opodatkowanie niektórych nieruchomości podatkiem leśnym, mniej korzystnym dla gmin niż podatek od nieruchomości), to – szczególnie w kontekście założeń przywołanego Narodowego Programu Zwiększania Lesistości – przed wieloma gminami rysuje się szereg wyzwań w najbliższych latach.

W odniesieniu do powyższego, godnym aprobaty jest od dawna oczekiwany projekt wprowadzenia do struktury dochodowej jednostek samorządu terytorialnego tzw. subwencji środowiskowej. Jak zauważono w treści uzasadnienia projektu, jest to próba przeniesienia na grunt polskiego systemu prawnego rozwiązań przyjętych w wielu krajach zachodnich – choćby w Niemczech, Portugalii, Brazylii, Stanach Zjednoczonych, Australii. Szczególnie należy pochwalić głębokie i rzetelne uzasadnienie projektu.

Jest to pozytywny i od dawna oczekiwany wyjątek od współczesnej tendencji obciążania jednostek samorządu terytorialnego szeregiem nowych zadań publicznych bez zapewniania im finansowania, oraz innych działań legislacyjnych utrudniających sprawne i spokojne funkcjonowanie systemu finansowego w polskim samorządzie terytorialnym. Zrzeszenie jednak do omawianej inicjatywy podchodzi krytycznie, gdyż w myśl owego projektu subwencja środowiskowa dotyczyć będzie nielicznych gmin w Polsce.

Wyrażając poparcie dla podstawowych założeń wniesionego projektu, mających na celu dobro i wspólne interesy wspólnoty samorządowej, Zrzeszenie pragnie jednak podkreślić, że przyjęcie przez Sejm proponowanych rozwiązań, mimo powoływania się w uzasadnieniu projektu na realizację zasad konstytucyjnych, tj. zasad dobra ogółu, solidaryzmu i sprawiedliwości społecznej, może w rzeczywistości doprowadzić do nieuzasadnionej dyskryminacji poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego. Nieuzasadnionym wydaje się zarówno warunek otrzymania subwencji w przypadku objęcia minimum 50 % obszaru gminy terenami chronionymi, jak i wykluczenie z tych terenów chronionych parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

Fundamentalnym problemem analizowanego projektu ustawy jest pominięcie sytuacji gmin, których stopień zalesienia przekracza średnią krajową, a na których nie istnieją formy ochrony przyrody.

Opisywane w uzasadnieniu projektu ujemne gospodarczo skutki – tj. ograniczona możliwość prowadzenia działalności gospodarczej, przynoszącej dochód mieszkańcom; wysokie koszty utrzymania infrastruktury, jak również wysokie koszty realizacji zadań gminy – w przeliczeniu na jednego mieszkańca; ograniczone wpływy podatkowe (ze względu na wyłączenie dużej ilości gruntów na gospodarkę leśną) – dotyczą nie tylko gmin, na których terytorium położone są parki narodowe.

Problem w szczególności dotyczy Województwo Lubuskie, które jest zalesione w 48,9% swojej powierzchni (tj. 170% średniej lesistości kraju). Opisywane w uzasadnieniu omawianego projektu negatywne skutki gospodarcze dotyczą nie tylko gmin, na terenach których położone są obszary prawnie chronione. Gminy takie jak: Bytnica (której terytorium stanowią aż w 77% użytki leśne), Dobiegniew, Maszewo czy Pszczew, nie są w stanie prowadzić gospodarki tak, jak gmina "normalna" pod względem zalesienia, szczególnie gdy weźmie się pod uwagę fakt ograniczonego zaludnienia tych gmin.

Zrzeszenie nie neguje wyjątkowego charakteru obszarów przyrodniczych prawnie chronionych. Projekt subwencji środowiskowe o charakterze kompensacyjnym jest jak najbardziej zasadny - ze względu na ich społeczną i kulturową użyteczność. Niemniej nie można pominąć rzeczywistych problemów gmin, które – niezależnie od przeznaczenia i formy ochrony prawnej lasów – z powodu znacznego współczynnika zalesienia nie są w stanie prawidłowo funkcjonować, czy zapewniać dynamiczny rozwój, a co za tym idzie również odpowiednią stopę życia swoim mieszkańcom.

Dodatkowo na całą kwestię nakłada się dość częste przekształcanie w arbitralny sposób gruntów i nieruchomości na leśne (nawet tych, które wykorzystywane są w związku z działalnością gospodarczą) poprzez mgliste i nie do końca rzetelne wiązanie ich z gospodarką leśną, co doprowadza do postępującego spadku dochodów podatkowych gmin.

Mając na względzie przywoływane wyżej argumenty, Zrzeszenie Prezydentów, Burmistrzów i Wójtów Województwa Lubuskiego uprzejmie zwraca się o przeanalizowanie przedstawionych problemów i uwzględnienie ich w projekcie ustawy.

Szczególnie mile widzianym byłoby przeprowadzenie szerszej debaty i dokonanie analizy negatywnych skutków, jakie wysokie zalesienie powoduje w gminach.

PREZES
Zrzeszenia Prezydentów, Burmistrzów
i Wójtów Województwa Lubuskiego
mgr inż. Wadim Tyszkiewicz

Otrzymują:

- 1/ Ministerstwo Środowiska
- 2/ Ministerstwo Gospodarki
- 3/ Ministerstwo Finansów

4/Prezes Rady Ministrów

5/ Marszałek Sejmu

6/ Marszałek Województwa Lubuskiego

7/ Wojewoda Lubuski

8./ Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego

9/ Sejmowa Komisja Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej

10/ Sejmowa Komisja Infrastruktury

11/ Związek Gmin Wiejskich RP

12/ Związek Miast Polskich

13/ Związek Powiatów Polskich

14/ Unia Metropolii Polskich

15/ Unia Miasteczek Polskich

16/ Regionalne Organizacje Samorządowe

17/ Helena Hatka – Senator RP

18/ Stanisław Iwan – Senator RP

19/ Robert Dowhan – Senator RP

20/ Bożenna Bukiewicz – Poseł RP

21/ Stefan Niesiołowski – Poseł RP

22/ Krystyna Sibińska – Poseł RP

23/ Witold Pahl – Poseł RP

24/ Bożena Sławiak – Poseł RP

25/ Waldemar Sługocki – Poseł RP

26/ Józef Zych – Poseł RP

27/ Bogusław Wontor – Poseł RP

28/ Elżbieta Rafalska – Poseł RP

29/ Jerzy Materna – Poseł RP

30/ Marek Ast – Poseł RP

31/ Maciej Mroczek – Poseł RP

32/ „Wspólnota”

33/ „Gazeta Wyborcza”

34/ „Gazeta Prawna”

35/ „Rzeczpospolita”

36/ TVP Gorzów

37/ Radio Zachód

38/ portalsamorzadowy.pl

39/ wartowiedziec.org